

Zespół Szkół nr 12 w Lublinie

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Lublin wrzesień 2020

Podstawa prawna:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2020 r. poz. 1520).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2017 r. poz. 1656).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1652).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1651).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1643).
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1635).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1627).
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2017 r. poz. 1616, z późn. zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2017 r. poz. 1611, z późn. zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji

i udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280).

11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lipca 2019 r. w sprawie ramowych statutow: publicznej placówki kształcenia ustawicznego oraz publicznego centrum kształcenia zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 320).
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356, z późn. zm.).
14. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, z późn. zm.).
15. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910) - art.26, art.84 ust.2 pkt1 i ust.3.
16. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) - art.48 ust.1, art. 53 ust.3, art.70 ust.1 i art.72.
17. Konwencji o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.).
18. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215) - art.6.
19. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
20. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, z późn. zm.)
21. *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 czerwca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2020 r. poz. 1008).*
22. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej,

informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).

23. Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2020/2021.
24. Statut Zespołu Szkół nr 12 w Lublinie.

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół nr 12 w Lublinie opiera się na moralnych i kulturowych wartościach uniwersalnych, tradycji szkoły, regionu, patriotyzmie, jedności europejskiej. Program jest efektem diagnoz przeprowadzonych w Zespole Szkół nr 12 w Lublinie w roku ubiegłym i latach poprzednich.

Przyjmuje się, że wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze Statutem Zespołu Szkół nr 12 w Lublinie i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca wszystkich podmiotów szkoły oparta na podjęciu działań, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Program odpowiada na realne potrzeby, problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole i jej środowisku. Program Wychowawczo-Profilaktyczny zakłada poprawę sytuacji wychowawczej w szkole oraz stworzenie wizerunku szkoły jako miejsca bezpiecznego i przyjaznego dla uczniów, rodziców, nauczycieli i innych osób z nią związanych. Program ma również na celu wdrażyć działania, które będą opierać się na wzajemnym szacunku nauczycieli, rodziców oraz uczniów. W dzisiejszych czasach chcielibyśmy, aby uczniowie naszej szkoły wyrastali na ludzi mądrych, odpowiedzialnych, dobrych i życzliwych, umiejących radzić sobie z trudnościami codziennego życia, odróżniających dobro od zła, bezpieczeństwo od niebezpieczeństwa, reagujących na otaczające zagrożenie, umiejących dostrzegać potrzeby i problemy innych oraz służyć im pomocą.

I. Misja szkoły

„Szkoła, która pomaga dziecku stać się dobrym, mądrym człowiekiem.”

Zespół Szkół nr 12 w Lublinie tworzą Szkoła Podstawowa nr14 im. Tadeusza Kościuszki, istniejąca od 1915 r. ,Przedszkole nr 86 utworzone w 2015 roku.

Najważniejszym zadaniem Szkoły jest troska o dobro dziecka, wspieranie uczniów w harmonijnym, wszechstronnym rozwoju, zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa oraz stworzenie optymalnych warunków do uczenia się. W pierwszych latach szczególnie ważne jest poznanie przez naszych uczniów radości, jakie daje nauka przez zabawę, nawiązywanie relacji z innymi dziećmi i nauczycielami, odkrywanie, doświadczanie i interpretowanie otaczającego świata. W kolejnych latach zaś dalsze poznawanie świata przez działanie, udział w różnego rodzaju projektach i przedsięwzięciach rozwijających zainteresowania poznawcze uczniów oraz rozwijanie współodpowiedzialności za przebieg i efekty kształcenia. Taka strategia ma sprzyjać budowaniu wewnętrznej motywacji do nauki oraz rozwijaniu samorządności uczniów. Dążymy do tego, by nauczyciel stał się dla uczniów przewodnikiem po otaczającej rzeczywistości, mistrzem i przyjacielem, służącym radą i pomocą.

Zespół Szkół nr 12 w Lublinie jest placówką działającą na zasadach partnerstwa, przyjaźni, szacunku i życzliwości. Przygotowuje do samodzielnego życia we współczesnym świecie, do bycia w przyszłości obywatelem szanującym tradycję, historię narodu i państwa polskiego, obywatelem Europy, empatycznym wobec innych ludzi, gotowym do świadomego wyboru dalszej drogi kształcenia oraz pełnienia różnych ról w społeczeństwie. Zadaniem naszej placówki jest także kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych, troska o bezpieczeństwo uczniów i nauczycieli oraz zapobieganie pojawieniu się zachowań niepożądanych i skuteczne reagowanie w sytuacji, gdy się pojawiają.

Mając na uwadze fakt, że jednym z głównych warunków skuteczności procesu wychowania i profilaktyki jest współdziałanie rodziców ze szkołą, dążymy do tego, by rodzice aktywnie uczestniczyli w działaniach realizowanych przez Zespół Szkół nr 12 w Lublinie. Nasza placówka wspiera wysiłki rodziców, tworząc szansę skutecznych działań wychowawczych dla dobra każdego wychowanka, a rodzice są naszymi sprzymierzeńcami w organizacji procesu edukacji.

Jesteśmy partnerami dążącymi do wspólnego celu, jakim jest dobro dziecka. Pomagają nam w tym różne organizacje, instytucje oraz specjaliści , z którymi na co dzień współpracujemy. Zadaniem szkoły jest także pełne wykorzystanie bardzo dobrych warunków kształcenia – tj. dużych, wygodnych sal lekcyjnych wyposażonych w sprzęt multimedialny, nowoczesnej sali gimnastycznej, obszernej biblioteki z czytelnią multimedialną, sal informatycznych

i astronomicznej połączonej z obserwatorium, w celu intensyfikacji osiągnięć szkolnych uczniów. Dostępna wokół szkoły infrastruktura: zadbane tereny zielone, place zabaw, zewnętrzna siłownia, boiska sportowe wykorzystywane są do organizacji odpoczynku uczniów podczas przerw oraz wspierania ich rozwoju fizycznego. Do potrzeb uczniów niepełnosprawnych dostosowane są szkolne toalety, winda, pozwalająca im przemieszczać się po obiekcie oraz wydzielone miejsca na parkingu szkolnym.

Pragniemy, by naukę w naszej szkole uczniowie uważali za cenny dar, a nie trudny obowiązek.

II. Sylwetka absolwenta

Absolwenci Zespołu Szkół nr 12 w Lublinie posiadają odpowiednią wiedzę, umiejętności, postawy i kompetencje społeczne, które umożliwiają im kontynuację nauki na kolejnych etapach edukacyjnych oraz stanowią podstawę efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój oraz otaczające środowisko.

Uczeń kończący naszą szkołę, posiada następujące cechy:

1. kieruje się w codziennym życiu normami i zasadami moralnymi oraz postępuje zgodnie z wartościami ogólnoludzkimi;
2. zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia;
3. potrafi wyrażać własne opinie, bronić swoich poglądów i wartości;
4. szanuje odrębność innych;
5. jest twórczy i kreatywny;
6. potrafi samodzielnie podejmować działania i współdziałać w zespole;
7. jest odpowiedzialny i wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka;
8. zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły;
9. ceni i szanuje wartości patriotyczne;
10. jest chętny do niesienia pomocy;
11. potrafi wyrażać i kontrolować swoje emocje;
12. z godnością znosi niepowodzenia;
13. podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych;
14. przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia;
15. ceni zdrowie i przestrzega zasad zdrowego stylu życia;
16. korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, potrafi je wartościować, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne.

III. Cele ogólne

Ogólnym celem programu wychowawczo – profilaktycznego Zespołu Szkół nr 12 w Lublinie jest wspieranie uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, społecznej i duchowej oraz pomoc wychowankom w radzeniu sobie z trudnościami zaburzającymi ten rozwój i reagowanie w sytuacjach pojawienia się zachowań niepożądanych.

Nasze oddziaływania wychowawcze i profilaktyczne zmierzają do osiągnięcia następujących celów:

1. w sferze fizycznej – poszerzenie wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia oraz zachęcanie do podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. emocjonalnej – rozwijanie umiejętności adekwatnego wyrażania swoich emocji, twórczego rozwiązywania konfliktów, budowanie więzi uczuciowych i prawidłowego komunikowania się z innymi; kształtowanie właściwego stosunku do świata, postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału; kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, ich zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej;
3. intelektualnej - rozwijanie potencjału intelektualnego uczniów, ich zdolności i zainteresowań; przygotowanie do samodzielnego zdobywania informacji i świadomego, odpowiedzialnego ich wyboru;
4. społecznej – wprowadzanie uczniów w rozszerzające się kręgi życia społecznego, przygotowanie do pełnienia różnych ról społecznych, kształtowanie umiejętności współpracy i postawy odpowiedzialności za dokonywane wybory;
5. aksjologicznej – wspieranie uczniów w budowaniu własnej, właściwej hierarchii wartości; wprowadzanie ich w świat wartości, ze szczególnym zwróceniem uwagi na mądrość, dobro, prawdę, piękno, szacunek, godność, tolerancję, przyjaźń, miłość, zdrowie, bezinteresowną pomoc; rozwijanie u uczniów kompetencji patriotycznych i obywatelskich; kształtowanie więzi z krajem ojczystym i regionem;
6. zapewnienie uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci mających trudności z nauką i przestrzeganiem obowiązujących norm i reguł postępowania.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1. współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetek absolwenta;
2. wspieranie uczniów w budowaniu spójnego systemu wartości, umiejętności

wartościowania czynów swoich i innych w kategoriach dobra i zła;

3. wprowadzanie uczniów w świat wartości, zapoznavanie z istotą wartości, szczególnie ważnych z wychowawczego punktu widzenia oraz zachęcanie do ich urzeczywistniania;
4. wzmacnianie u uczniów poczucia własnej wartości, kształtowanie pozytywnego stosunku do siebie i innych;
5. wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą i społecznością lokalną;
6. wzmacnianie więzi środowiska rodzinnego ze środowiskiem szkolnym;
7. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców;
8. umożliwienie uczniom bezinteresownych działań na rzecz dobra innych osób ze szkoły i środowiska lokalnego;
9. podejmowanie działań sprzyjających rozwijaniu zdolności i zainteresowań, wspieranie ich w osiąganiu sukcesów szkolnych;
10. wspieranie uczniów w umiejętności projektowania swoich osobistych bliższych i dalszych celów edukacyjnych zawodowych.

Działalność profilaktyczna obejmuje w szczególności:

1. wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest zapobieganie i ograniczanie zachowań ryzykownych;
2. kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i twórczego rozwiązywania konfliktów;
3. poszerzanie wiedzy uczniów i rodziców/opiekunów na temat konsekwencji, także prawnych, podejmowania zachowań ryzykownych, w tym sięgania po środki uzależniające;
4. dbanie o bezpieczeństwo uczniów podczas ich pobytu w szkole;
5. kształtowanie u uczniów bezpiecznych zachowań w szkole i poza nią;
6. kształtowanie u uczniów umiejętności świadomego i odpowiedzialnego korzystania z narzędzi technologii informacyjnej;
7. poszerzanie wiedzy rodziców/opiekunów, nauczycieli na temat specyfiki okresu rozwojowego, w którym znajdują się uczniowie, ze szczególnym zwróceniem uwagi na umiejętność rozpoznawania zachowań prawidłowych i wykraczających poza normę;
8. doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki zachowań problemowych;
9. udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków podejmujących zachowania ryzykowne;

10. realizowanie w szkole programów profilaktycznych, w tym także z zakresu promocji zdrowia dostosowanych do potrzeb środowiska szkolnego;
11. informowanie uczniów i ich rodziców/opiekunów o obowiązujących w szkole procedurach postępowania i metodach współpracy z innymi instytucjami w sytuacji zagrożenia narkomanią.

W roku szkolnym 2020/2021 najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

1. zachęcanie do bezinteresownych działań na rzecz innych;
2. budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej;
3. wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej;
4. wspomaganie rozwoju ucznia w sferze społecznej;
5. rozwijanie kompetencji kluczowych tj. kompetencje społeczne;
6. rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych;
7. rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
8. rozwijanie zainteresowań uczniów i kształtowanie ich postawy twórczej;
9. wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość, bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowej;
10. wprowadzanie wychowanków w świat wartości, w tym wartości: zdrowia, szacunku, godności, tolerancji, pomocniczości, przyjaźni, miłości, przyrody, patriotyzmu.

Działania w zakresie profilaktyki są ukierunkowane na:

1. troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców/opiekunów;
2. promowanie zdrowego stylu życia i kształtowanie nawyków prozdrowotnych;
3. zapobieganie zachowaniom ryzykowanym, w tym agresji, przemocy i uzależnieniom;
4. minimalizowanie i eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej;
5. informowanie uczniów i rodziców/opiekunów o istocie i konsekwencjach zagrożeń, z którymi dzieci i młodzież mogą się spotkać w codziennym życiu;
6. zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole;
7. kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji, radzenia sobie ze stresem i konstruktywnego wyrażania emocji;
8. kształtowanie u uczniów umiejętności odpowiedzialnego korzystania z mediów i technologii informacyjnej;

9. edukację z zakresu istotnych problemów społecznych: zdrowotnych, prawnych, finansowych, klimatycznych i ochrony środowiska;
10. zmniejszenie hałasu podczas przerw międzylekcyjnych.

IV. Zalecenia dotyczące realizacji programu wychowawczo –profilaktycznego

Program wychowawczo - profilaktyczny Zespołu Szkół nr 12 w Lublinie jest dokumentem pozwalającym scalać oddziaływania wychowawcze szkoły, przedszkola i środowiska wychowanków. Stanowi wytyczne do pracy wychowawczej i profilaktycznej skierowanej do dyrekcji, pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego, wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów, wychowawców przedszkola, Samorządu Uczniowskiego, pracowników administracyjnych oraz organizacji i instytucji wspierających pracę szkół, przy współudziale rodziców/opiekunów i z uwzględnieniem ich oczekiwań w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Realizacja programu wychowawczego odbywa się podczas zajęć wychowawczych, lekcji przedmiotowych, uroczystości i ważnych wydarzeń w życiu szkoły, zajęć pozalekcyjnych, konkursów, spotkań z rodzicami oraz przez działalność Samorządu Uczniowskiego. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Cele oraz zadania wychowawcze i profilaktyczne zaplanowane są do realizacji na wszystkich etapach edukacyjnych. Ich realizacja tj. dobór treści, metod, form i środków dydaktycznych jest uzależniona od wieku uczniów i dostosowana do ich możliwości psychofizycznych.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

1. powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
2. integrację wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
3. współdziałanie ze środowiskiem lokalnym szkoły w celu podniesienia skuteczności oddziaływań wychowawczo –profilaktycznych.

Konstrukcja programu wychowawczo – profilaktycznego dopuszcza możliwość jego uzupełniania i ubogacania treściami związanymi z pojawiającymi się w ciągu roku szkolnego potrzebami uczniów, nauczycieli i rodziców/opiekunów, sytuacjami losowymi oraz przystąpieniem szkoły do udziału w nowych projektach i programach o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

V. CZYNNIKI CHRONIĄCE I CZYNNIKI RYZYKA

Przez czynniki chroniące rozumiemy własności indywidualne, relacje z ludźmi oraz zasoby środowiska, które mogą neutralizować działanie czynników ryzyka.

Do czynników chroniących zaliczyć można:

- indywidualne cechy dzieci i młodzieży, ich predyspozycje i umiejętności pomagające w procesie pozytywnej adaptacji np.: poziom inteligencji dziecka, zdolności uczenia się, umiejętności koncentracji uwagi, zdolności werbalne, pozytywny temperament (towarzyskie usposobienie), mechanizmy samokontroli np. panowanie nad złością, umiejętności społeczne np. porozumiewanie się, pozytywny obraz siebie i wiara w swoje możliwości np. poczucie własnej wartości, optymizm i pogoda ducha, procesy motywacyjne np. posiadanie planów i celów życiowych oraz poczucie koherencji,
- wspierające relacje z bliskimi osobami czyli konstruktywne relacje młodego człowieka z osobami z najbliższego otoczenia: rodzicami (nadzorowanie i monitorowanie zachowań dziecka, komunikowanie dziecku oczekiwań dotyczących przestrzegania norm społecznych i zachowań prozdrowotnych, zaangażowanie rodziców w naukę i obowiązki szkolne dziecka), a także bliskie relacje z rówieśnikami (pozytywne relacje), nieformalnych mentorów,
- pozytywne cechy środowiska rodzinnego. Pozytywne relacje z dziećmi stanowią jeden z silniejszych czynników chroniących przed rozwojem zespołu zachowań problemowych (nadużywania substancji psychoaktywnych, ryzykownych zachowań seksualnych, agresji, wykroczeń i problemów szkolnych) u młodzieży w okresie dojrzewania,
- wsparcie płynące ze środowiska pozarodzinnego (cechy środowiska lokalnego i miejsca zamieszkania). Wymienić tu można: bezpieczne sąsiedztwo, dobry klimat szkoły, wsparcie nauczycieli, konstruktywne formy aktywności dostępne w społeczności lokalnej, takie jak: wolontariat, wspólnoty religijne, organizacje młodzieżowe oraz dostęp do miejsc rekreacji, świetlic i klubów młodzieżowych. Duże znaczenie ma dostęp do zasobów materialnych oraz „kapitału społecznego”, czyli wsparcia, opieki i pomocy ze strony mentorów i mieszkańców społeczności. Sprzyja to pozytywnemu rozwojowi dzieci i młodzieży. Ważną rolę odgrywa również jakość opieki specjalistycznej nad młodzieżą i rodziną, a w tym dostęp do ośrodków zdrowia, poradni specjalistycznych i ośrodków interwencji kryzysowej.

Czynniki chroniące nie usuwają negatywnych doświadczeń lub niekorzystnych czynników z życia dorastającego człowieka, lecz pomagają mu zmagać się z nimi z dobrym skutkiem. Działanie czynników chroniących polega na zwiększaniu ogólnej odporności młodego człowieka, wyzwaniu motywacji i energii do walki z przeciwnościami, na uruchamianiu procesów odwrotnych do tych, które prowadzą do choroby, zaburzeń zachowania lub nieprzystosowania.

Przez czynniki ryzyka rozumiemy właściwości indywidualne, cechy środowiska społecznego i efekty ich interakcji, które wiążą się ze zwiększonym ryzykiem powstawania nieprawidłowości, zaburzeń, chorób lub przedwczesnej śmierci.

Na podstawie wiedzy o czynnikach ryzyka możemy przewidywać wystąpienie niepożądanych zjawisk, np. zachowań problemowych młodzieży, ale czynniki ryzyka nie są przyczynami w ścisłym znaczeniu tego słowa. Pojawienie się czynników ryzyka nie musi nieuchronnie prowadzić do negatywnych konsekwencji, ale wyraźnie zwiększa ryzyko ich wystąpienia. Zachowania problemowe/ryzykowne młodzieży są wypadkową statusu społeczno-ekonomicznego rodziny, relacji interpersonalnych w rodzinie, umiejętności rodziców, cech indywidualnych dziecka, postaw i zachowań rówieśników, klimatu społecznego szkoły i cech środowiska zamieszkania.

Trudno z tej listy wyłonić jeden dominujący czynnik lub grupę czynników. Ponadto w przypadku zachowań ryzykownych młodzieży mamy do czynienia z konstelacją czynników ryzyka zmieniającą się w różnych okresach rozwojowych:

- ekspozycja w okresie prenatalnym i wczesnego dzieciństwa na czynniki ryzyka np. alkohol może zwiększać niebezpieczeństwo późniejszych problemów z zachowaniem dziecka,
- w okresie wczesnego dzieciństwa ryzyko rozwoju późniejszych problemów istotnie się zwiększa, gdy okazuje się, że dziecko ma „trudny temperament”. Trudny temperament dziecka opisywany jest często jako impulsywność, negatywna emocjonalność, agresywność, skłonność do demonstrowania złości, wyższy niż przeciętny poziom aktywności i pobudzenia, oporność na uspokajanie. Ryzyko zakłóceń prawidłowego rozwoju dziecka bardzo się zwiększa jeśli trudny temperament dziecka współwystępuje z innymi czynnikami ryzyka w rodzinie np. nadużywaniem alkoholu przez rodziców, zaniedbywaniem dziecka przez rodziców, nieprawidłowym odżywianiem dziecka, surowymi praktykami wychowawczymi (karami cielesnymi, karceniem itd.). Taka niekorzystna konstelacja czynników może zakłócać rozwój pozytywnych relacji między dzieckiem i matką (podstawowej więzi zapewniającej dziecku bezpieczeństwo) i w ten sposób utrudniać prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny dziecka,
- w okresie przedszkolnym i wczesnoszkolnym istotnymi z punktu widzenia rozwoju zachowań problemowych w przyszłości stają się trudności w relacjach społecznych dziecka. Pojawiające się na tym etapie rozwoju zachowania agresywne są znaczącym predyktorem wielu późniejszych problemów, w tym aktów przemocy, wykroczeń i przestępstw popełnianych przez nieletnich, problemów związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych. Agresywne zachowania dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym czynią dzieci bardziej podatnymi na odrzucenie przez dobrze przystosowanych rówieśników, co z kolei zwiększa poziom frustracji i otwiera im drogę do wiązania się z grupami nieprzystosowanych społecznie rówieśników. Te dwa czynniki ryzyka – wczesne agresywne zachowania i odrzucenie przez rówieśników – są bardzo często powiązane z wczesnymi niepowodzeniami i trudnościami w nauce,

- niepowodzenia w nauce na poziomie nauczania początkowego, takie jak trudności w opanowaniu podstaw czytania i pisanie, w połączeniu z deficytami poznawczymi dziecka (niższy poziom inteligencji, deficyty koncentracji i uwagi) i zaniedbaniami ze strony rodziców np. brak odpowiednich dla wieku zabaw edukacyjnych, książek,
- w okresie dojrzewania do czynników już wcześniej istniejących dołączają nowe, związane z biologicznym i psychospołecznym dojrzewaniem. Wzrasta znaczenie wpływów rówieśniczych, którym zwykle towarzyszy eksperymentowanie z zachowaniami ryzykownymi. Utrzymywanie relacji z młodzieżą używającą substancji psychoaktywnych, młodzieżą popełniającą wykroczenia i inne zachowania antyspołeczne jest jednym z silniejszych i potwierdzonych w wielu badaniach czynników ryzyka zachowań problemowych
- brak odpowiedniego nadzoru i wsparcia ze strony rodziców,
- trudności w rozwiązywaniu problemów i konfliktów na linii rodzice-nastolatek są czynnikami z poziomu rodziny, które sprzyjają wchodzeniu w nieformalne związki z „trudną” młodzieżą.

Ze względu na powiększający się z wiekiem zakres kontaktów społecznych nastolatka, większego znaczenia nabiera otoczenie społeczne – szkoła i miejsce zamieszkania,

- ekspozycja na przemoc w szkole lub miejscu zamieszkania,
- brak wsparcia ze strony nauczycieli i innych dorosłych odpowiedzialnych za wychowywanie młodzieży,
- łatwa dostępność do alkoholu, papierosów (e-papierosów), środków psychoaktywnych,
- wpływy grupy rówieśniczej.

Na podstawie diagnozy potrzeb opiekuńczych i wychowawczych uczniów Zespołu Szkół nr 12 w Lublinie wyróżniono następujące czynniki chroniące i ryzyka:

Czynniki chroniące:

- ✓ Uczniowie przejawiają pozytywny stosunek do nauczycieli i szkoły,
- ✓ Uczniowie wykazują poczucie przynależności do społeczności szkolnej,
- ✓ Uczniowie czują się bezpiecznie w szkole,
- ✓ Uczniów w sytuacji trudnej, stresującej zwracają się o pomoc do wychowawcy, bądź nauczyciela innego przedmiotu,
- ✓ Uczniowie wykazują zróżnicowane, pozytywne sposoby dbania o swoje zdrowie,
- ✓ Uczniowie znają oraz potrafią wdrażać w życie przejawy patriotyzmu,
- ✓ Uczniowie cenią sobie zajęcia sportowe, innowacyjne formy rekreacji ruchowej,
- ✓ Uczniowie nie przejawiają uzależnienia od Internetu, dawkują korzystanie z niego w sposób zrównoważony,
- ✓ Wykorzystanie monitoringu wizyjnego w szkole wpływa na bezpieczeństwo uczniów,

- ✓ Docenianie młodzieży przez społeczność lokalną, role podejmowane przez młodzież na rzecz społeczności lokalnej (np. wolontariat PCK, pomoc w przygotowaniu imprez),
- ✓ Dobra infrastruktury szkoły,
- ✓ Wspomaganie rozwoju uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji,
- ✓ Wspieranie zainteresowań uczniów i organizowanie zajęć pozalekcyjnych,
- ✓ Uczniowie za bardzo ważne uważają takie wartości jak: zdrowie, dobro, rodzina, prawda, przyjaźń, mądrość, pomoc,
- ✓ Bliskość z rodziną, podejmowanie decyzji w rodzinie,
- ✓ Zaangażowanie się rodziców w życie szkoły,
- ✓ Pożądane postawy rodziców wobec picia przez ich dzieci alkoholu, palenia papierosów, używania środków psychoaktywnych.

Czynniki ryzyka:

- ✓ Uczniowie konfliktując się między sobą odwołują się do różnych form przemocy psychicznej i fizycznej (np. słowne obrażanie, ośmieszanie, wykluczanie z grupy, szarpanie, popychanie, kopanie, używanie wulgaryzmów),
- ✓ Konflikty rówieśnicze i doświadczenie agresji rówieśniczej w formie cyberprzemocy (obraźliwe wpisy, publikowanie wizerunku, prześladowanie na forach społecznościowych - „hejtowanie”, nagrywanie w szkole za pomocą smart fonów),
- ✓ Uczniom przeszkadza hałas na przerwie,
- ✓ Uczniowie w większej mierze potrzebują zajęć ruchowych, pozwalających rozładować napięcia,
- ✓ Ponad połowa uczniów często jada w fastfoodach przez co boryka się z problemem nadwagi,
- ✓ Część uczniów zbyt często korzysta z gier komputerowych oraz gier, w które można grać przez telefon,
- ✓ Sfera rodzinna: osłabienie więzi emocjonalnej z rodziną, wysoki poziom konfliktów w rodzinie (separacja, rozwód), wyjazdy zarobkowe jednego z rodziców, zaburzenia w pełnieniu ról ojca i matki, brak kontroli lub bardzo surowa dyscyplina, nadopiekuńczość rodziców,
- ✓ „Moda” na palenie papierosów - e-papierosów, ryzyko zażywania środków odurzających,
- ✓ Uleganie presji rówieśników (niska asertywność, naśladowanie nieodpowiedniego zachowania, łamanie obowiązujących zasad),
- ✓ Trudności w radzeniu sobie w sytuacjach stresujących, trudności emocjonalne,
- ✓ Uczniowie próbują często korzystać z telefonów komórkowych na przerwach.

W szkole wykorzystane będą strategie działań mające na celu wzmacnianie czynników chroniących i osłabianie czynników ryzyka:

- rozwijanie umiejętności życiowych – strategia ta polega na uczeniu młodych ludzi umiejętności, które umożliwią im konstruktywne zaspokojenie ważnych celów i potrzeb wieku dojrzewania. Do takich umiejętności należą, np.: podejmowanie racjonalnych decyzji, rozwiązywanie konfliktów, samokontrola, radzenie sobie ze stresem itp.
- edukacja normatywna – strategia ta polega na kształtowaniu i wzmacnianiu norm przeciwnych używaniu substancji psychoaktywnych i stosowaniu przemocy, poprzez m.in. korygowanie błędnych przekonań na temat rozpowszechnienia danego niepożądanego zachowania wśród młodzieży,
- rozwijanie umiejętności rodziców – strategia ta polega na przekazywaniu rodzicom informacji na temat różnych aspektów psychospołecznego funkcjonowania ich dzieci, wzmacnianiu ich umiejętności wychowawczych oraz na zachęcaniu do aktywnego udziału w programie profilaktycznym, w którym bierze udział ich dziecko. Wszystko to zmierza do wzmacniania więzi dziecka z rodzicami,
- włączanie naturalnych mentorów – strategia ta polega na zapewnieniu dziecku kontaktu z osobą dorosłą spoza rodziny, która udziela wsparcia emocjonalnego, pomaga w rozwiązywaniu różnych problemów, doradza, czuwa nad rozwojem dziecka,
- budowanie więzi ze szkołą – strategia ta polega na organizowaniu rówieśniczej pomocy, tworzeniu w szkole, dbałości o dobry klimat społeczny czyli o jakość relacji między wszystkimi członkami i grupami społeczności szkolnej,

W działaniach profilaktycznych będą stosowane również strategie uzupełniające czyli takie, które same w sobie nie wpływają skutecznie na ograniczenie czy eliminację danego zachowania ryzykownego jednak zastosowane razem ze strategiami wiodącymi wzmacniają ich pozytywne działanie:

- przekaz wiedzy w profilaktyce zachowań ryzykownych powinien dotyczyć rzetelnych, aktualnych informacji na temat przede wszystkim rozmiarów rozpowszechnienia danego zjawiska oraz bezpośrednich negatywnych następstw tych zachowań poprzez np. dyskusje czy debaty z młodzieżą,
- organizacja czasu wolnego to zapewnienie młodzieży atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego jako alternatywy dla zachowań ryzykownych,
- edukacja rówieśnicza to włączanie naturalnych i odpowiednio przygotowanych liderów rówieśniczych w realizację określonych zadań prowadzonych w ramach programu profilaktycznego,
- trening umiejętności odmawiania to ćwiczenie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z negatywnymi wpływami społecznymi, w tym z presją rówieśniczą.

Harmonogram działań wychowawczo profilaktycznych w roku 2020/2021				
Sfera	Zadania/Cele	Forma realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin
Fizyczna	Kształtowanie postaw prozdrowotnych i zachęcanie do zdrowego stylu życia	Udział w programie ARR „Program dla szkół”, w ramach którego uczniowie będą otrzymywali mleko, owoce i warzywa w szkole oraz będą prowadzone działania edukacyjne dotyczące zdrowych nawyków żywieniowych.	wychowawcy klas	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Odpowiedzialność za własne zdrowie i środowisko - warsztaty dla uczniów pt. „Zdrowy styl życia”, prace plastyczne, gazetki (dla wszystkich grup wiekowych)	Koordynatorzy programu „Szkoła Promująca Zdrowie”	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Udział w Ogólnopolskim Programie „Dziel się uśmiechem”. (klasy IV)	Małgorzata Ostaszewicz	II – III 2021
		Organizowanie lekcji wychowawczych o tematyce prozdrowotnej - wpływ używek na zdrowie człowieka. (dla wszystkich grup wiekowych)	wychowawcy klas/pedagog	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Pobudzanie potrzeby aktywnego i zdrowego stylu życia (pokazywanie różnych form aktywności fizycznej: na zajęciach wychowania fizycznego, na zajęciach pozalekcyjnych oraz na wycieczkach organizowanych przez nauczycieli wychowania fizycznego)	Nauczyciele wychowania fizycznego	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Rozwijanie świadomości własnego ciała i umiejętności dbania o swoje zdrowie.	Nauczyciele wychowania fizycznego	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Warsztaty i prelekcje z dietetykiem. (dla wszystkich grup wiekowych)	Koordynatorzy programu „Szkoła Promująca Zdrowie”	II semestr roku szkolnego
		Prelekcje z pielęgniarką chorób cywilizacyjnych. (dla wszystkich grup wiekowych)	Pielęgniarka szkolna	1 raz w roku

		Pokazy udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. (dla wszystkich grup wiekowych)	Małgorzata Ostaszewicz we współpracy z PCK	III - IV 2021
		Udział w programach Sanepidu „Bieg po zdrowie”, „Trzymaj formę” (dla uczniów klas IV – VIII).	Nauczyciele zespołu przyrodniczego i zespołu wychowania fizycznego	zgodnie z harmonogramem programów
		Promowanie aktywności fizycznej poprzez organizowanie szkolnych zawodów sportowych. (dla wszystkich grup wiekowych)	Nauczyciele wychowania fizycznego/ nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Realizacja zagadnień z edukacji zdrowotnej na lekcjach wychowania fizycznego/ biologii i przyrody	Nauczyciele wychowania fizycznego/ biologii, przyrody	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Organizacja Dnia Zdrowia w szkole	Koordynatorzy programu „Szkoła Promująca Zdrowie	X- XI 2020
Emocjonalna	Profilaktyka uzależnień od alkoholu, nikotyny, dopalaczy - Walczymy z używkami.	Hałas w szkole? Hałasowi mówimy Stop	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Debata szkolna z udziałem lekarza, sportowca. Pogadanki w klasach. "Wolni od uzależnień". Wykład prowadzony przez inspektorów Sanepidu. Prace plastyczne, gazetka. (dla uczniów klas IV – VIII)	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		W ramach projektu: „Narkotykom powiedz NIE” Debata szkolna z udziałem specjalistów "Odpal myślenie nie wchodzi w uzależnienie" dla uczniów klas VII- VIII	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	V 2021
		Przeprowadzenie przez Straż Miejską programu: „Ja i Alkohol” dla klas VII	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	XII 2020

		„Wpływ palenia papierosów na organizm człowieka –Zajęcia dla klas VI-VIII: prowadzący Inspektor Sanepidu.	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Prelekcje dla rodziców	Specjaliści	wg harmonogramu
	Profilaktyka uzależnień: e-papierosy	E-papieros cud techniki?-konsekwencje palenia e-papierosów. Warsztaty dla klas V- VIII	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Umiejętność wyrażania własnych emocji oraz wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa uczniów.	Realizacja wewnątrzszkolnego projektu „Stop przemocy - agresja słowna i fizyczna", w ramach którego odbędą się prelekcje z specjalistą, spotkanie z Policją, konkursy dla uczniów oraz zostaną wykonane i wystawione prace plastyczne	Koordynatorzy programu „Szkoła Promująca Zdrowie”/ pedagog , psycholog	X - XI 2020
		Rozwijanie umiejętności nawiązywania kontaktów, budowanie udanych relacji z innymi uczniami.	Wszyscy nauczyciele	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa uczniów.	Pogadanki z uczniami podczas zajęć z wychowawcą na tematy: sposobów spędzania przerw, zachowania się w toaletach; zapoznanie z regulaminami korzystania z urządzeń zewnętrznych. (dla wszystkich grup wiekowych)	Wychowawcy klas	IX 2020
		„Bezpieczeństwo w szkole poza nią „ – program Komendy Wojewódzka Policji	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Akademia Bezpiecznego Puchatka – zapoznanie klas I z tematyką związaną z bezpieczeństwem dzieci w czterech sferach: na drodze, w domu, w szkole oraz w Internecie.	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	XI 2020

		Dyżury nauczycieli podczas przerw lekcyjnych. Monitoring szkolny. Kontrolerzy Ruchu Drogowego	Wszyscy nauczyciele pracujący w ZS nr 12 w Lublinie Pracownicy administracji i obsługi	cały rok wg harmonogramu dyżurów
		Międzyszkolny konkurs plastyczny pt. Bezpieczne ferie zimowe. Pogadanka z Policjantem (dla uczniów klas I – III SP).	Małgorzata Kędzierska, Jolanta Piwowarska	I- 2021
		Debata szkolna z udziałem specjalistów "Odpal myślenie nie wchodzi w uzależnienie", lekcje wychowawcze- "Zachowania asertywne", "Grupa ponad wszystko?"	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	XII - 2020
		Prelekcje dla rodziców „Bezpieczeństwo w sieci”	Straż miejska	Wg harmonogramu
	Kształtowanie umiejętności twórczego rozwiązywania konfliktów.	Warsztaty dla uczniów „Bądź kumplem nie dokuczaj” klasy V-VI prowadzone przez Straż Miejską	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		„Jak radzić sobie z przemocą” „Przemocy NIE” warsztaty dla klas VI prowadzone przez Straż Miejską	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	X-XI 2020
		Wdrażanie program Prezesa Sądu Okręgowego w Lublinie i Lubelskiego Kuratora Oświaty „Mediacja rówieśnicza w szkole metodą przeciwdziałania agresji i niedostosowaniu społecznemu młodzieży”	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		„Lekcje z Temidą” program edukacyjny, którego celem jest podnoszenie poziomu wiedzy oraz świadomości prawnej wśród klas VII i VIII	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny

	Wspomaganie uczniów w nabywaniu świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości.	Warsztaty w klasach. (dla wszystkich grup wiekowych)	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Pogadanki z uczniami/ mediacje szkolne. (dla wszystkich grup wiekowych)	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Realizowanie programu Dove- Self Esteen Budowanie pozytywnej samooceny” (klasy VII - VIII)	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Gdzie kryje się empatia?- czyli dlaczego nazywamy ją składnikiem inteligencji emocjonalnej (wybrane klasy V - VII)	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Kształcenie umiejętności radzenia sobie ze stresem.	Pogadanki, warsztaty (dla wszystkich grup wiekowych- według potrzeb)	Wychowawcy klas	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Warsztaty podczas zajęć z wychowawcą „Jak radzić sobie ze stresem”. (dla wszystkich grup wiekowych)	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Kształtowanie umiejętności asertywnych.	Warsztaty podczas zajęć z wychowawcą „Jestem asertywny- umiem powiedzieć NIE” (dla wszystkich grup wiekowych- według potrzeb)	Pedagog szkolny/ psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
Intelektualna	Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.	Realizacja zajęć rozwijających dla uczniów uzdolnionych, udział w konkursach, akademiach, akcjach	Wszyscy nauczyciele	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Przeprowadzanie w klasach diagnoz i ankiet wstępnych, obserwacje podczas bieżącej pracy. (dla wszystkich grup wiekowych)	Nauczyciele/ wychowawcy	IX - X 2020
		Działalność szkolnego chóru "Kamertonik" (dla uczniów klas IV - VIII)	Katarzyna Wiśniewska	wg harmonogramu cały rok

				szkolny
Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów.	Organizowanie wycieczek edukacyjnych, wyjść do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta. (dla wszystkich grup wiekowych)	Wychowawcy, nauczyciele organizujący wyjścia kulturalne i związane z nauczaniem przedmiotem		cały rok zgodnie z ustalonym planem wyjść
	Przeprowadzenie szkolnego konkursu „Mam Talent”. (dla wszystkich grup wiekowych)	Ewelina Urbaś wraz z Samorządem Uczniowskim		XI 2020
	Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań.	Nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne		zgodnie z harmonogramem zajęć prowadzonych przez konkretne osoby
Rozwijanie zainteresowań ekologicznych.	Warsztaty z ornitologiem "Dzikie zwierzęta , dzikie ptaki - podpowiemy co i jak!" (6 grup z przedszkola 5- 6 latki).	Agata Wójcik		IX 2019
	Warsztaty z podróżnikiem oraz z pracownikiem Poleskiego Parku Narodowego(dla klas IV - VIII)	Nauczyciele biologii		II semestr
	Poruszanie tematyki dotyczącej ochrony środowiska i klimatu na zajęciach z wychowawcą oraz zorganizowanie konkursów dotyczących powyższej tematyki	nauczyciele wychowawcy/ nauczyciele przedmiotów przyrodniczych		wg harmonogramu cały rok szkolny
Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów.	Organizowanie konkursów wiedzy, konkursów twórczości artystycznej. (dla wszystkich grup wiekowych)	nauczyciele organizujący konkursy/ koordynatorzy konkursów międzyszkolnych i międzynarodowych		cały rok zgodnie z harmonogramem konkursów
	Organizowanie konkursów szkolnych i międzyszkolnych oraz konkursów przedmiotowych LKO. (dla wszystkich grup wiekowych)	nauczyciele przedmiotów/ nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej		cały rok
	Udział uczniów klas I – III	wychowawcy świetlicy		cały rok

	SP w programie „Mega Misja”.	szkolnej	
	Udział uczniów klas I – III SP w zajęciach „Klub Młodego Odkrywcy”.	wychowawcy świetlicy szkolnej	cały rok
	Udział dzieci z grup z Przedszkola w zajęciach "Akademia Małego Kuchcika - Warsztaty Molekularne"	nauczyciele przedszkola	cały rok
	Przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły. (dla wszystkich grup wiekowych)	nauczyciele odpowiedzialni za przygotowanie szkolnych uroczystości	cały rok zgodnie z harmonogramem uroczystości szkolnych
Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień.	Zajęcia z doradztwa zawodowego.	Katarzyna Kraciuk	cały rok zgodnie z harmonogramem
	Podejmowanie tematyki znaczenia pracy w życiu człowieka, specyfiki pracy w różnych zawodach, oceny swoich predyspozycji do wykonywania danego zawodu podczas godzin wychowawczych, lekcji przedmiotowych oraz zajęć pozalekcyjnych. (dla wszystkich grup wiekowych).	Wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	zgodnie z harmonogramem godzin wychowawczych, zgodnie z realizacją programów nauczania
Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych.	Zajęcia z wychowawcą poświęcone tej tematyce. (dla uczniów klas IV – VIII)	Wychowawcy klas	zajęcia zgodnie z harmonogramem godzin wychowawczych
Kształtowanie umiejętności skutecznego uczenia się i planowania oraz dobrej organizacji własnej pracy.	Zajęcia z wychowawcą poświęcone tej tematyce. (dla wszystkich grup wiekowych)	Wychowawcy/ pedagog szkolny	X – XII 2020
	Jak się uczyć? Zapoznanie z technikami zwiększającymi skuteczność uczenia się, oraz wzmacnianie motywacji do nauki dla klas IV oraz innych klas	Pedagog szkolny/ Psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny

		według potrzeb		
		Lekcja: „Jak skutecznie zarządzać czasem? czyli jak gospodarować czasem i dobrze planować swój dzień, tydzień czy miesiąc, wyznaczając i realizować zadania długofalowe.” Dla klas VI - VIII	Pedagog szkolny/ Psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Zapoznanie uczniów z możliwościami wykorzystania mediów i technologii informacyjnej w uczeniu się.	Obchody „Dnia Bezpiecznego Internetu” (pogadanki, konkursy, plakaty). Dla wszystkich grup wiekowych.	Koordinator Elżbieta Mazur nauczyciele informatyki	II - III 2021
		Pogadanki i warsztaty na temat zagrożeń płynących z nieodpowiedzialnego korzystania z mediów elektronicznych. (dla wszystkich grup wiekowych)	Nauczyciele informatyki, wychowawcy klas	pierwsze półrocze
		Lekcje pt.: „Stop cyberprzemocy, Walka z przemocą” - program edukacyjny Zajęcia „ABC bezpieczeństwa w sieci”	Pedagog szkolny/ Psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		3,2,1 Internet – cyberprzemoc w ramach programu bezpieczny Internet pod patronatem Rzecznika Praw Dziecka dla klas IV -VI	Pedagog szkolny/ Psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
Moralna/Aksjologiczna	Zapoznanie uczniów z zasadami, normami i obyczajami kulturowymi obowiązującymi w szkole.	Zajęcia z wychowawcą poświęcone tej tematyce. (dla wszystkich grup wiekowych)	Wychowawcy klas	IX 2020
		Udział przedstawicieli uczniów – Poczeta Sztandarowy w obchodach świąt 11 Listopada i 3 Maja. (dla członków Samorządu Uczniowskiego)	Ewelina Urbaś Samorząd Uczniowski	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Zajęcia z wychowawcą poświęcone tematyce używania telefonów podczas przerw oraz przypominanie uczniom o regulaminie korzystania z telefonów komórkowych.	Wychowawcy klas	wg harmonogramu cały rok szkolny

		Warsztaty, pogadanki dotyczące używania wulgarnych słów, „hejtowania”, wykluczenia z grupy i inne.	Wychowawcy klas	wg harmonogramu cały rok szkolny
Zachęcanie do bezinteresownych działań na rzecz innych, realizacji zasady pomocniczości w codziennym życiu		Szkolne Koło Wolontariatu - powołanie nowych członków, opracowanie regulaminu koła i harmonogramu działań. (dla uczniów klas IV – VIII)	Koordinator Małgorzata Ostaszewicz wraz z zespołem	IX - X 2020
Wprowadzanie uczniów w świat wartości.		Organizowanie i kultywowanie tradycji szkoły w organizacji ważnych wydarzeń i uroczystości (uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego, ślubowanie klas I, Dzień Patrona Szkoły, 11 Listopada, 3 Maja, 1 Marca - Narodowe Święto Żołnierzy Wyklętych, Dzień Ziemi, 8 maja - Światowy Dzień Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca, Festyn Rodzinny, uroczyste zakończenie roku szkolnego). Dla wszystkich grup wiekowych.	Wychowawcy klas, nauczyciele odpowiedzialni za przygotowanie poszczególnych uroczystości szkolnych	wg harmonogramu cały rok szkolny
		„Kultura osobista w życiu szkoły”- lekcje dla klas IV-V	Psycholog szkolny/Pedagog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		„Patriotyzm jest w Nas” przeprowadzenie zajęcia dla klas VIII.	Wychowawcy/ psycholog szkolny/pedagog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Festyn Rodzinny, uroczyste zakończenie roku szkolnego). Dla wszystkich grup wiekowych.	wychowawcy klas, nauczyciele odpowiedzialni za przygotowanie poszczególnych uroczystości szkolnych	wg harmonogramu (12 czerwiec i 25 czerwiec)
Zachęcanie do bezinteresownych działań na rzecz innych, realizacji zasady pomocniczości w codziennym życiu		Koleżeńska pomoc uczniom słabszym w nauce (dla uczniów klas IV – VIII).	Koordinator Małgorzata Ostaszewicz wraz z zespołem	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Działalność Szkolnego Koła Caritas poprzez	Joanna Kowalczyk	wg harmonogra

	organizację zbiórek: Świąteczna zbiórka żywności „Tak! Pomagam”, Wielkanocna zbiórka żywności „Cztery razy Wy”; konkursów: „Mam tę Moc”, oraz organizacja Piknika Integracyjnego Szkolnych Kół Caritas .		mu cały rok szkolny
	Udział uczniów w zbiórce „Wyprawka szkolna”. (dla uczniów klas IV – VIII)	Małgorzata Ostaszewicz przy współpracy z PCK	IX 2020
	Udział uczniów w akcji „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”.	Wychowawcy/nauczyciele	XI - XII 2020
	Akcje poboru krwi zorganizowane przez Szkolny Klub Krwiodawstwa przy współpracy z PCK	Joanna Kowalczyk/ Małgorzata Ostaszewicz	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Udział uczniów w akcjach charytatywnych organizowanych przy współpracy PCK oraz organizowanych przez inne instytucje.	Małgorzata Ostaszewicz	wg harmonogramu cały rok szkolny
Wdrażanie do dbania o przyrodę i działań ekologicznych.	Cykliczne zbiórki makulatury, udział w akcji „Sprzątanie świata”. (dla wszystkich grup wiekowych)	Nauczyciele zespołu przyrodniczego/ wychowawcy klas	wg harmonogramu cały rok szkolny
Poznanie kultury rodzimej, zaznajamianie z kulturą regionu.	Organizowanie Wycieczek edukacyjnych, wyjść do muzeum, lekcji dotyczących historii. (dla wszystkich grup wiekowych)	wychowawcy klas/ Nauczyciele historii	wg harmonogramu cały rok szkolny
Poznanie dorobku kulturalnego Europy, świata, wykształcenie postawy tolerancji i szacunku dla innych narodów, kultur, religii.	Zajęcia z wychowawcą kształtujące postawy tolerancji i szacunku do innych kultur. Dni poświęcone poznawaniu kultury krajów sąsiedzkich. (dla wszystkich grup wiekowych)	Nauczyciele religii, nauczyciele historii, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele języków obcych	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Udział uczniów w	Pedagog szkolny	wg

		„Eurolekcji”- zajęciach edukacji obywatelskiej, (wolontariat) prowadzonej przez Fundację Sempre a Frente.		harmonogramu cały rok szkolny
	Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję.	Pogadanki z uczniami podczas zajęć z wychowawcą. (dla wszystkich grup wiekowych) Lekcje wychowawcze na temat tolerancji, niesprawiedliwości, współpraca z Domem Pomocy „Benjamin”. (dla uczniów klas IV – VIII)	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Udział uczniów w warsztatach prowadzonych przez pracownika PCK pt. „Tolerancja i akceptacja”. (dla uczniów klas IV – VIII)	Koordinator Małgorzata Ostaszewicz	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Rozwijanie czytelnictwa, ukazywanie wzorców moralnych w literaturze.	Zajęcie rozwijające czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży. Konkursy na najbardziej aktywnych czytelników. (dla wszystkich grup wiekowych)	Nauczyciele biblioteki szkolnej	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Udział uczniów w programie „Narodowe Czytanie”. (dla uczniów klas IV – VIII)	Nauczyciele biblioteki szkolnej/ nauczyciele języka polskiego	wg harmonogramu cały rok szkolny
Społeczna	Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły	Omówienie zasad statutu szkoły i regulaminów szkolnych, lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce. (dla wszystkich grup wiekowych)	Wychowawcy klas	IX, X 2020
		Program „Spójrz inaczej” klas II. Zapobieganie uzależnieniom i wspieranie prawidłowego rozwoju, rozwijanie	Psycholog szkolny/ Pedagog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny

		umiejętności psychospołecznych kluczowych. (Wybrane klasy, według potrzeb)		
		Działalność Samorządu Uczniowskiego (projektowanie działań na rok 2020/2021, zebrania, systematyczna działalność planowa i doraźna w razie potrzeb). (dla uczniów klas IV – VIII)	Ewelina Urbaś Kamil Stefaniak	wg harmonogramu cały rok szkolny
		Warsztaty integrujące grupę klasową. (dla wszystkich grup wiekowych)	Psycholog szkolny/ Pedagog szkolny	IX 2020
		Warsztaty kształtujące umiejętność skutecznego porozumiewania się „Komunikat Ja”, „Komunikacja werbalna i niewerbalna”, Koleżeństwo i przyjaźń. (dla wszystkich grup wiekowych)	Psycholog szkolny/ Pedagog szkolny	III 2021
	Kształtowanie postawy empatii i wrażliwości na potrzeby innych, odpowiedzialności za grupę, do której jednostka przynależy	Warsztaty, pogadanki podczas zajęć z wychowawcą dotyczące wzajemnego szacunku do: nauczycieli, rodziców i uczniów.	Wychowawcy/ Psycholog szkolny/ Pedagog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Integracja środowiska szkolnego ze środowiskiem lokalnym.	Festyn Rodzinny. (dla wszystkich grup wiekowych, rodziców uczniów)	Koordynator/ wszyscy nauczyciele	VI 2021
		Angażowanie młodzieży w akcje organizowane przez Wydział Oświaty. (dla uczniów klas IV – VIII)	Nauczyciele historii nauczyciele języka polskiego	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Kształtowanie u uczniów prawidłowego planowania swoich wydatków oraz umiejętnego oszczędzania pieniędzy	Zajęcia z wychowawcą poświęcone tej tematyce. (dla wszystkich grup wiekowych)	Wychowawcy/ pedagog szkolny	wg harmonogramu cały rok szkolny
	Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i	Przeprowadzenie wśród uczniów wyborów do Młodzieżowej Rady	Ewelina Urbaś Samorząd Uczniowski	IX 2020

	efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów. Uczenie zasad samorządności i demokracji.	Miasta Lublin. (dla uczniów klas IV – VIII)		
--	--	--	--	--

VI. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

1. obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
2. przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
3. wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
4. rozmowy indywidualne z rodzicami.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez szkolny *Zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego i jego realizacji*.

Do programu został załączony załącznik nr 1 dot. Profilaktyka zdrowotna w Zespole Szkół nr 12 w Lublinie w związku z pojawiającymi się w niektórych krajach, w tym Polsce, przypadkami zachorowań wywołanych przez koronawirusa SARSCoV-2.

Załącznik 1.

Profilaktyka zdrowotna w Zespole Szkół nr 12 w Lublinie w związku z pojawiającymi się w niektórych krajach, w tym Polsce, przypadkami zachorowań wywołanych przez koronawirusa SARSCoV-2.

Zgodnie z rekomendacjami Ministra Edukacji Narodowej w zakresie profilaktyki zdrowotnej, w związku z pojawiającymi się przypadkami zakażeń Covid -19, w szkole zostaną wprowadzone cykliczne działania profilaktyczne:

- Rozmowy z uczniami na temat przestrzegania podstawowych zasad higieny, w tym np. częstego mycia rąk z użyciem ciepłej wody i mydła oraz ochrony podczas kaszlu i kichania;
- W łazienkach będą wywieszone instrukcje dotyczące mycia rąk oraz inne zasady dotyczące higieny osobistej;
- Pogadanki z rodzicami na temat profilaktyki zdrowotnej i pomocy, jaka przysługuje rodzicom, apele o wysyłanie do szkoły zdrowych dzieci;
- Umieszczenie w widocznych miejscach ważnych numerów telefonów: organu prowadzącego, stacji sanitarno-epidemiologicznej, Kuratorium Oświaty w Lublinie, służb medycznych;
- Zabezpieczenie szkoły w niezbędne środki czystości
- Zapoznanie nauczycieli, pracowników, rodziców oraz uczniów z procedurami postępowania.